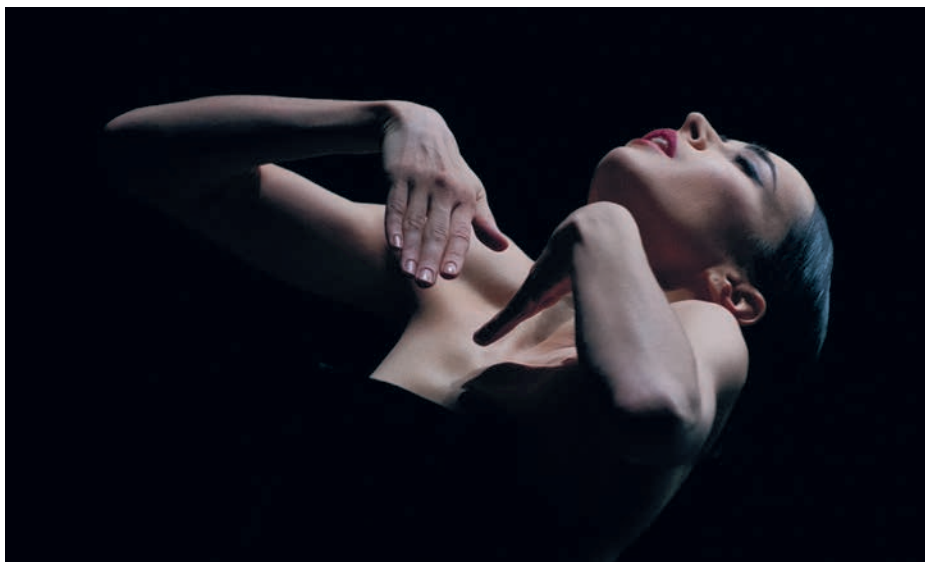

2017-2020

Holland Dance Festival: Venster op de wereld 2017-2020

**Meerjarenactiviteitenplan
Holland Dance Festival:
Venster op de wereld**

Holland Dance
Venster op de Wereld

Inhoud

1. Korte typering van de organisatie	4
2. Artistieke uitgangspunten, signatuur en beschrijving activiteiten	6
3. Bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten	11
4. Plaats in het veld	13
5. Ondernemerschap	16
6. Spreiding	21
7. Bijdrage (co-)productie	23
8. Toelichting op begroting, dekkingsplan en kengetallen	25

1

Korte typering van de organisatie

Holland Dance heeft de missie om dansen voor iedereen toegankelijk te maken, ongeacht leeftijd, sociale of culturele achtergrond.

Holland Dance is een organisatie die zich sinds zijn oprichting in 1987 ten doel stelt de zichtbaarheid van de dans in Nederland te vergroten. Als promotor van de dans laten we een selectie zien van de meest belangwekkende internationale dansproducties tijdens het tweejaarlijkse Holland Dance Festival en door het jaar heen. Daarnaast spannen we ons in voor een steviger inbedding van de dans in de Nederlandse samenleving. Daartoe worden met succes vele activiteiten op het gebied van educatie, amateurkunst en participatie georganiseerd.

In Nederland dansen maar liefst 1.000.000 mensen zelf in hun vrije tijd. 400.000 mensen bezoeken één of meer dansvoorstellingen per jaar. Dans is populair. Bij Holland Dance wordt continu en met verve gewerkt aan de verdere ontwikkeling en zichtbaarheid van de dans.

Dertig jaar virtuoze dans in Nederland met veel primeurs

Met Holland Dance heeft Nederland een structurele dansprogrammering van internationale allure in huis, die wordt versterkt met onderscheidende educatie- en participatieactiviteiten. Het Holland Dance Festival heeft hiervan drie decennia geleden aan de basis gestaan. Inmiddels hebben we ons ontwikkeld tot een dansorganisatie met een brede blik. Met de dansprogrammering wordt het publiek een mooie staalkaart geboden van wat er op dansgebied wereldwijd te beleven valt. Daarbij wordt continu gezocht naar dans die erbovenuit springt omdat hij vernieuwend en/of excellent is; dans die bezoekers ademloos achterlaat, hen ontroert of hun nieuwe energie geeft.

Maatschappelijk betekenisvol

Als organisator van Nederlands' grootste dansfestival zijn we niet alleen de drijvende kracht achter, maar bieden we ook een platform aan goed doordachte educatie- en participatieprogramma's, waarmee dans toegankelijk wordt gemaakt voor zoveel mogelijk mensen. Het enthousiasmeren van mensen om zelf te gaan dansen is een belangrijke taak voor Holland Dance, vanuit de overtuiging dat dans een belangrijke verbindende kracht in de samenleving kan zijn.

De sterke programma's van Holland Dance

De missie om dansen voor iedereen toegankelijk te maken wordt door ons gerealiseerd vanuit drie langjarige programma's, die in de periode 2013-2016 zijn ontwikkeld en in 2017-2020 krachtig worden ingezet:

- Venster op de Wereld
Dit programma, met het Holland Dance Festival als boegbeeld, vertegenwoordigt de presentatie van dans. Holland Dance toont internationale topvoorstellingen in het Holland Dance Festival en in theaters in binnen en buitenland. Veel van deze voorstellingen zijn primeurs voor Nederland.
- Samenleving in Beweging
Onder de noemer van dit programma organiseren we activiteiten die bevorderen dat mensen zelf in beweging komen enerzijds, en hun danstalenten verder kunnen ontwikkelen anderzijds. Dit programma draait om participatie.
- Onwijs Dansonderwijs
Binnen dit educatie programma worden (school)voorstellingen en dansactiviteiten georganiseerd ter kennismaking met of verdieping in de discipline dans onder scholieren en bezoekers.

Met presentatie, ofwel Venster op de Wereld, heeft Holland Dance naam gemaakt. Het Holland Dance Festival wint mede dankzij de ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten elke editie opnieuw aan belang. De aanvraag voor de meerjarige activiteitsubsidie betreft de festival gerelateerde activiteiten onder de noemer 'Venster op de Wereld'.

2

Artistieke uitgangspunten, signatuur en beschrijving activiteiten

Holland Dance is al bijna drie decennia succesvol actief vanuit een krachtige, eenduidige missie: Dansen voor iedereen toegankelijk maken, ongeacht leeftijd, sociale of culturele achtergrond. Juist die missie maakt ook het Holland Dance Festival bijzonder. Daarom zal deze overtuiging in de periode 2017-2020 niet wijzigen. Holland Dance wil dit aanbod in deze vier jaar verder versterken. Met een vierde decennium in zicht gaan we nog meer energie steken in het betrekken van Nederlanders bij dans. Als (nieuwe of vaker terugkerende) toeschouwers, of als deelnemers aan activatie, participatie en educatie activiteiten. Ons dragende evenement, het Holland Dance Festival, is daarin de spil.

Het Holland Dance Festival is de enige internationale dans biënnale van Nederland. We programmeren van klein- tot grootschalig; voor een breed publiek. Inclusief de internationale top en nieuwe ontdekkingen. Dat gegeven maakt ons onderscheidend van de doelstellingen van andere dansfestivals en theaterprogrammeringen.

Het Holland Dance Festival is voor het publiek nauwelijks te missen. Het festival duurt immers liefst twee-en-een-halve week. Met Den Haag als festivalhart – ons thuis – is het onze ambitie om in de komende periode verder te verbreden met de programmering van voorstellingen in satelliettheaters De Veste in Delft en het Nieuwe Luxor Theater in Rotterdam. We maken hiermee onze overtuiging waar dat er een meerwaarde is van goede samenwerkingen ten dienste van de dans in het algemeen. Bovendien wordt, niet onbelangrijk, zo een nog groter publiek bereikt.

Artistieke kwaliteit

Met de artistieke kwaliteit van de internationale programmering maakt Holland Dance voor ons brede publiek het verschil. Samen met bijvoorbeeld La Biënnale de la Danse in Lyon en het Tanzfestival Steps in Zürich behoort het Holland Dance Festival tot de top van internationale dansfestivals.

In Nederland is het Holland Dance Festival onderscheidend door het internationale programmeringsaanbod en door de focus op de fysieke en virtuoze kanten van de danskunst. We zijn stevig ingebed in een internationaal netwerk, waardoor wij actuele ontwikkelingen op de voet volgen en talent op een vroeg moment scouten. Hierdoor weten we elk jaar opnieuw belangrijke primeurs naar Nederland te halen.

Juist de zo geroemde artistieke kwaliteit willen we verder versterken. Dat kan door het nog sterker benutten van ons waardevolle netwerk, waarin we wereldwijd onafgebroken zoeken naar intrigerende ontwikkelingen en vernieuwing. Het bieden van marktconforme voorwaarden voor artiesten is de tweede, niet minder belangrijke voorwaarde. Holland Dance heeft de afgelopen jaren te veel op goodwill – en te weinig op het bijbehorende budget – moeten leunen. De kille waarheid is dat uiteindelijk ook elke artiest brood op de plank moet brengen. Voortzetting van de ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten en uitbouw van de relatie met het bedrijfsleven zijn daarom belangrijk voor Holland Dance.

Holland Dance Festival in 2018 en 2020

Intussen werken we aan de Festivals van 2018 en 2020. We gaan opnieuw op zoek naar internationale topwerken voor de kleine en de grote zaal en van gerenommeerde, maar ook nog onontdekte choreografen. Daarbij oriënteren we ons op een breed scala aan stijlen, vormen, landen, makers en generaties. Criterium is dat voorstellingen binnen de fysieke scope van de dans liggen en hoogwaardig zijn. We willen en zullen nieuwe ontdekkingen doen en voeling houden met belangrijke stromingen in de internationale dans. De internationale danswereld is voortdurend in beweging. Wie de programmering van dertig jaar Holland Dance Festival op een rij zet, krijgt een kleurrijke, spannende reis te zien langs de dans.

Editie 2018

Kort na het Holland Dance Festival 2016 is de programmering voor de editie 2018 al in grote lijnen bekend. De Nederlandse danskunst staat internationaal bekend om haar voortdurende vernieuwing. Het Holland Dance Festival laat deze vernieuwing als internationaal boegbeeld van de Nederlandse danskunst opnieuw goed zien. Met onze programmering willen wij deze vernieuwingsdrang mede zichtbaar maken en vieren door spraakmakende dansontwikkelingen uit de hele wereld naar Den Haag te halen.

Het Holland Dance Festival van 2018 staat in het teken van het 60-jarig jubileum van het Nederlands Dans Theater (NDT) in 2019. Het NDT is een belangrijke partner voor Holland Dance, dus we zullen in 2018 groots aandacht geven aan dit jubileum. De artistieke leiding van het NDT krijgt een belangrijke stem in de programmering. Zo staat inmiddels een spraakmakende locatieproductie met de Batsheva Dance Company uit Tel Aviv in de steigers.

Een festival is in onze ogen meer dan een mooi samengesteld programma met voorstellingen. Met uitgebreide workshop programma's en community arts projecten verbinden we grote groepen mensen aan het Holland Dance Festival. We laten onze maatschappelijke kant tijdens de 2018 editie van het festival nadrukkelijk zien door de focus op de groep ouderen. De eerste resultaten van een Europees samenwerkingsverband op het gebied van dans en ouderen zullen tijdens het Holland Dance Festival 2018 zichtbaar zijn.

De festivalperiode zal ook in 2018 vallen in de maanden januari en februari. Het Zuiderstrandtheater, Theater aan het Spui en Korzo blijven de vaste festivaltheaters en de ingezette verbreding naar Delft en Rotterdam blijft gehandhaafd. Daarnaast is het onze wens om dansprojecten op bijzondere locaties te realiseren.

Editie 2020

In 2020, na 2018 de volgende editie van het festival, wordt het nieuwe theatercomplex in Den Haag in gebruik genomen. De invulling van onze programmering zal in dat jaar een sterke focus krijgen op de bijzonderheden van dat nieuwe gebouw. Daarnaast volgen we mondiaal interessante ontwikkelingen op de voet. Het is op dit moment nog te vroeg om te voorspellen wat dat zal betekenen voor deze editie van het Holland Dance Festival.

Met de focus op dans en beperkingen – 'DanceAble' gedoopt – plaatsen we deze editie een nieuwe doelgroep centraal vanuit een internationaal perspectief.

Doelen 2017-2020, voortvloeiend uit Holland Dance Festival

We willen met het Holland Dance Festival, maar ook met de daaraan gerelateerde evenementen, opnieuw flinke stappen maken in de planperiode. In de slipstream van de subsidiëring van het festival wordt er een aantal gerelateerde evenementen georganiseerd:

- A Holland Dance on Tour naar 25 theaters
- B Nieuw elan voor Holland Dance Events
- C Intensivering samenwerking met Zuiderstrandtheater

Toelichting op de doelen

Ad A Holland Dance on Tour naar 25 theaters

De voorstellingen uit de festivaledities 2018 en 2020 die we in Nederland, maar ook internationaal op tournee zullen sturen in het kader van Holland Dance on Tour, worden bepaald in samenwerking met de deelnemende theaters. In 2016 werken we samen met achttien theaters, waaronder Amsterdam, Groningen, Maastricht, Tilburg, Neuss (D) en Flers (F). Het is onze ambitie om in de periode 2017-2020 door te groeien naar voorstellingen in 25 theaters. Dit is niet alleen voor het publiek, maar ook voor de bezoekende gezelschappen interessant. Ze vergroten hiermee hun bereik in Nederland aanzienlijk. Een neveneffect is dat hierdoor de aantrekkelijkheid voor gezelschappen om deel te nemen aan het Holland Dance Festival wordt vergroot. Holland Dance on Tour geeft de theaters niet alleen de mogelijkheid exclusief internationaal aanbod te laten zien,

tegelijkertijd dragen vele handen licht werk. De kosten om gezelschappen te laten overvliegen uit vaak verre landen worden gedeeld, waardoor de exploitatiedruk voor Holland Dance beheersbaar blijft.

- Ad B en C Nieuw elan Holland Dance Events en intensivering samenwerking Zuiderstrandtheater
Holland Dance Events krijgt een heel nieuwe, ambitieuze vorm: onder de naam 'Zuiderstrandtheater en Holland Dance Presenteren' intensiveren we de samenwerking met het Zuiderstrandtheater. Door de handen ineen te slaan kunnen we ons beter profileren als ambassadeurs voor de internationale dans. Het bereik wordt groter, waardoor we meer publiek zullen laten warmlopen voor de kunstvorm. Samen zullen we door het seizoen heen goed internationaal dansaanbod naar Den Haag halen, waarbij we de nadruk leggen op grote gezelschappen en eigentijdse choreografen.

Terugblik op en zelfevaluatie van de periode 2013 tot heden

De ambities die we bij Holland Dance uitspreken zijn geen loze woorden. We maken onze verwachtingen in de praktijk waar. In een economisch tijdstip dat in de periode 2013 tot heden voor de culturele sector uitdagend was, zijn de gestelde doelen vrijwel geheel gerealiseerd.

Het Holland Dance Festival viel in deze periode binnen het langjarige programma 'Presentatie', naast de programma's 'Participatie' en 'Educatie'. Voor Presentatie geldt: het tonen van internationale topvoorstellingen in het tweejaarlijkse Holland Dance Festival en in diverse theaters binnen en buiten Nederland. Binnen dit programma werden voor 2013-2016 de volgende doelen gesteld:

- A Een hoogwaardig Holland Dance Festival organiseren binnen een beperkt budget.
- B Continuïteit van de internationale dansprogrammering zichtbaar maken ten tijde van het Festival en door het jaar heen.
- C Een rijkgeschakeerd en kwalitatief dansaanbod garanderen en zichtbaar maken voor (potentieel) publiek.
- D Formele samenwerking met Korzo en het Nederlands Dans Theater (NDT), om ook in economisch laagtij alle functies in de keten te kunnen behouden.

Over de realisatie van de doelen zijn we, met nog een jaar te gaan, meer dan tevreden:

- Ad A In 2014 organiseerden we de succesvolle veertiende editie van het Holland Dance Festival. We lieten zeventien producties zien uit negen landen. Dit is minder als voorheen, maar mede door deze inkrimping konden we ondanks cultuurbezuinigingen een hoogwaardig internationaal aanbod presenteren. Het wegvallen van subsidie van OCW (€ 425.000 per jaar) deed zich voelen, maar dankzij voldoende alternatieve inkomstenbronnen konden we onze plannen alsnog grotendeels realiseren. Tijdens het festival in 2016 stonden toonaangevende producties geboekt uit zes landen. Een van de opmerkelijke onderdelen was een vierluik rond choreografen die vanuit een onverwachte invalshoek het actuele thema van cultuur en herkomst/afkomst aankaarten en daarmee hun publiek aan het denken zetten over wat het betekent om onderdeel te zijn van een multiculturele samenleving.
- Ad B In samenwerking met het Lucent Danstheater – het huidige Zuiderstrandtheater – hebben we de Holland Dance Events geprogrammeerd. Tussen 2013 en heden toonden we veertien verrassende voorstellingen in het Zuiderstrandtheater, van onder andere Kader Attou uit Frankrijk en Anouk van Dijk uit Australië. Hiermee is continuïteit in kwalitatieve internationale programmering gegarandeerd in deze periode.
- Ad C Om de zichtbaarheid en het publieksbereik van het Holland Dance Festival te vergroten, hebben we in 2014 en 2016 een aantal voorstellingen uit het festival op tournee laten gaan langs Nederlandse theaters in het kader van Holland Dance on Tour. In 2016 ging de tournee ook langs enkele buitenlandse steden.

Ad D We delen met Korzo, naast de inhoudelijke samenwerking bij elke festivaleditie, personeel en ook de backoffice. Met NDT hebben we een inhoudelijke samenwerking vormgegeven, die zich primair richt op educatie.

Ondanks forse druk op het budget hebben we onze doelen bereikt. Wil het Holland Dance Festival ook in toekomst onderscheidend zijn, dan zal het weer moeten worden opgeschaald. Het podium dat we bieden geniet aanzien, maar de voorwaarden die we artiesten bij de afgelopen editie van het Festival hebben kunnen bieden zijn niet marktconform.

3

Bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten

We hebben in Nederland een rijke en gevarieerde danscultuur. Bij Holland Dance kijken we elke dag opnieuw met frisse blik naar de kunstvorm dans. In eigen land, maar vooral ook daarbuiten. We vergelijken Nederlandse dans met de rest van de wereld, sporen Nederlands talent aan om zich internationaal te ontwikkelen én we brengen toptalent en gevestigde artiesten uit het buitenland naar de Nederlandse podia.

Vanuit deze inspirerende rol zijn we voor de dans in Nederland als het ware een venster op de wereld. Door deze rol zowel in te vullen in de richting van het publiek als in de richting van professionals in de danskunst, zorgen we ervoor dat de danscultuur in Nederland de blik naar buiten gericht houdt. Onze coproductie activiteiten en voornemens maken wezenlijk onderdeel uit van deze visie.

In de laatste jaren is deze belangrijke rol, die van venster op de wereld, door beperkingen in de financiële ondersteuning van Holland Dance steeds meer onder druk komen te staan. De toekomstige steun van het Fonds Podiumkunsten is daarom van grote waarde.

4

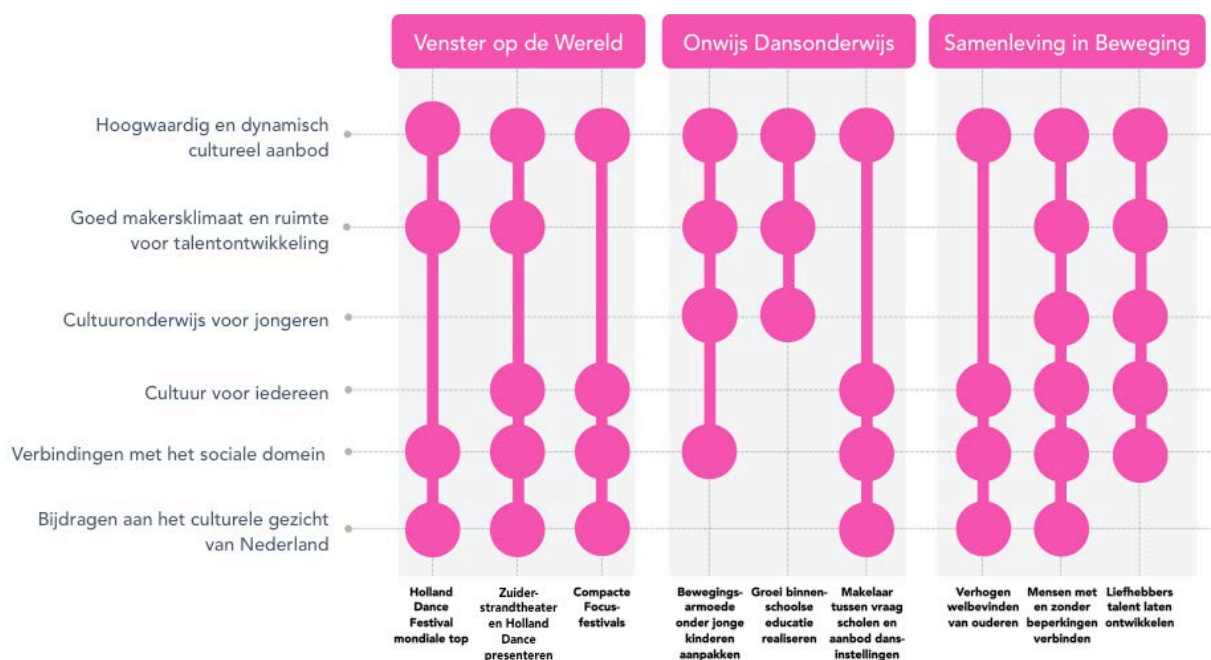
Plaats in het veld

Als dansorganisatie is Holland Dance ingebed in een veelzijdig lokaal, nationaal en internationaal netwerk. Samenwerken is voor ons een levensader. Door onze organisatiestructuur zijn we flexibel en kunnen we razendsnel inspelen op actuele ontwikkelingen. Ons belangrijke netwerk voedt ons met informatie. Cruciaal, omdat ons succes als dansorganisatie mede samenhangt met de vernieuwing en de premières die we weten te brengen.

Holland Dance is stevig verankerd in de Nederlandse culturele sector en daarbuiten. Binnen het hoofdstuk 'Typering van de organisatie' hebben we uiteengezet hoe we invulling geven aan onze missie om dans voor iedereen toegankelijk te maken.

De programma's die Holland Dance in de volle breedte voert, zijn van wezenlijke betekenis voor het culturele speelveld in Nederland:

Onderscheidende waarden Holland Dance Festival

Het Holland Dance Festival kent in Nederland zijn gelijke niet. Het festival is van internationale allure en kan zich meten met de biënnales in grote landen om ons heen. De samenstelling van het programma, met zowel topartiesten als op eigen kracht gescout talent van over de hele wereld, biedt inspiratie voor en uitdagingen aan dansminnend Nederland én aan het publiek dat dans wil ontdekken.

We zetten de kracht van ons zorgvuldig opgebouwde netwerk en de unieke kennis binnen het team van Holland Dance ook in voor onze programma's Onwijs Dansonderwijs en Samenleving in Beweging. Zowel indirect als direct dragen we daarmee bij aan de verdere professionalisering van de podiumkunst in Nederland.

Samenwerkingsverbanden

Nauwe samenwerking met strategische partners is cruciaal om de gestelde doelen voor de periode 2017-2020 te kunnen halen. In de volle breedte van de activiteiten van Holland Dance zoeken we die samenwerking. Samen met onze partners vormen wij een complete infrastructuur, waarin alle schakels in de dansketen vertegenwoordigd zijn: programmering en productie, talentontwikkeling en educatie, professionele en amateurbeoefening, educatie en participatie, internationalisering en culturele diversiteit. Holland Dance speelt in deze infrastructuur veelal de rol van initiatiefnemer en verbinder.

Het aantal samenwerkingsverbanden dat Holland Dance in zijn totaliteit heeft, is te talrijk om op te sommen. Naast instellingen die actief zijn in en rond de podiumkunsten, gaat het ook om onderwijsinstellingen, zorginstellingen en NGO's.

Specifiek binnen het programma Venster op de Wereld werken we structureel samen met de theaters Korzo, Theater aan het Spui, het Zuiderstrandtheater en De Veste. Daarnaast worden voorstellingen van het Holland Dance Festival vertoond in achttien theaters, waaronder Amsterdam, Groningen, Maastricht, Tilburg, Neuss (D) en Flers (F). Voor de programmering werken we, naast buitenlandse partners, onder meer samen met het NDT.

In het kader van scouting en programmering onderhoudt onze artistiek directeur op internationaal terrein een groot en steeds vernieuwend netwerk van choreografen, dansers, artistiek leiders, festivalorganisatoren, producenten en programmeurs. Naast festivalprogrammering, resulteert dit veelvuldig in samenwerking in de vorm van Nederlandse tournees voor internationale gezelschappen en/of internationale coproducties en presentatie.

5

Ondernemerschap

5a. BEDRIJFSVOERING EN FINANCIERING

Holland Dance is een compacte en flexibele organisatie. De huidige directie is sinds 1995 bij Holland Dance betrokken en bestaat uit een artistiek en algemeen directeur (0,6 fte) en een zakelijk directeur (1 fte). De artistiek en algemeen directeur houdt zich vanuit zijn brede netwerk persoonlijk bezig met wereldwijde scouting van talent. Naast de bedrijfsvoering richt de zakelijk directeur zich in de toekomst met name op de uitbouw van de succesvolle programma's Samenleving in Beweging en Onwijs Dansonderwijs. De directie wordt in haar taken ondersteund door de manager bedrijfsvoering. Binnen die functie vallen de dagelijkse, zakelijke leiding en het relatiebeheer.

De over vele jaren opgebouwde kennis en ervaring van Holland Dance is vastgelegd door middel van procesautomatisering. Daarnaast beschikt de organisatie over moderne communicatiesystemen. De manager bedrijfsvoering is verantwoordelijk voor de borging van kennis en ervaring, met als doel om de algehele kwaliteit van de dienstverlening en programma's doorlopen te verbeteren. Onderdeel van die borging is de structurele training en scholing voor medewerkers van Holland Dance.

Holland Dance werkt met een Raad van Toezicht-model en past de principes van de Code Cultural Governance toe. Ook hanteren we de Code Culturele Diversiteit, wat zich laat gelden in onze internationale programmering en ons doelgroepenbeleid gericht op ouderen, mensen met een beperking, kinderen en jongeren.

De Raad van Toezicht vergadert vier tot vijf keer per jaar. In de Raad van Toezichtvergaderingen legt de artistiek en algemeen directeur verantwoording af. Ook de zakelijk directeur en de manager bedrijfsvoering zijn bij deze vergaderingen aanwezig. Waar nodig en gewenst, afhankelijk van het onderwerp zijn er daarnaast bilaterale contacten met voorzitter, penningmeester en leden.

Financiering

Holland Dance is een financieel gezonde organisatie. In de afgelopen jaren is de financiële huishouding, zoals die van alle culturele instellingen, onder druk komen te staan. De structurele ondersteuning van overheidsinstellingen, zoals de gemeente Den Haag, is een noodzakelijk fundament, waarmee primair de eigen organisatie kan worden gefinancierd. De overheidsbijdragen nemen stapsgewijs af, waardoor de financieringsmix van Holland Dance meer verschuift in de richting van het bedrijfsleven en private fondsen.

Het versterken van de (financiële) relatie met het bedrijfsleven is daarom een speerpunt voor ons management. We zijn van mening dat de maatschappelijke betekenis van Holland Dance goed past bij de publieke rol die bedrijven voor zichzelf zien. Daarom ontwikkelen we met hulp van experts proposities voor het bedrijfsleven, gekoppeld aan een acquisitieprogramma. De financiële effecten van dit programma zullen van belang zijn voor de exploitatie in de periode 2017-2020. Doelen van dit initiatief zijn het vergroten van bereik via de achterban van bedrijven en het arrangeren van middelen om groei van de activiteiten van Holland Dance te kunnen financieren.

Holland Dance is altijd relatief succesvol geweest in het werven van private fondsen. In de toekomst blijven we hierop inzetten. Hierbij werken we vanuit langlopende projecten, om zo minder afhankelijk te zijn van projectmatige toekenningen en de daarmee gepaard gaande onzekerheid. Voor de eerste programma's in 2017–2020 zijn inmiddels Europese subsidies aangevraagd.

Tot slot de bijdrage van recettes. Met een gemiddelde bezettingsgraad van 75% worden onze voorstellingen goed bezocht. Toch blijven we werken aan een nog hogere bezettingsgraad.

5a. PUBLIEKSBENADERING

Naast de specifieke doelstellingen die zijn voortgevloeid uit de drie langjarige programma's heeft Holland Dance ingezet op versterking van zijn doelgroepenmarketing. Vanuit verkregen kennis uit regelmatig publieksonderzoek zijn we in de periode 2013-heden vanuit eigen online en printmiddelen en via 'free' en 'paid publicity' in diverse publieksmedia gericht gaan communiceren met een veel groter publiek.

Publiek

Bij Holland Dance zijn we trots op de bereikte aantallen bezoekers over de afgelopen jaren. Vooral in de wetenschap dat de financiële en economische crisis zich in deze periode goed liet voelen. Het Holland Dance Festival is daarom in 2014 iets bescheidener van opzet geweest, met minder voorstellingen. Tegelijkertijd zijn we erin geslaagd om het aantal bezoekers per voorstelling flink naar boven bij te stellen.

Bezoekers en deelnemers alle activiteiten Holland Dance		
	2012	2014
Totaal	49.207	46.549
Waarvan bezoekers voorstellingen	37.473	35.111
Waarvan deelnemers educatie activiteiten	11.734	11.438

Bezoekers en deelnemers Holland Dance Festival		
	2012	2014
Totaal	17.395	15.125
Aantal voorstellingen	63	42
Gemiddelde zaalbezetting	74%	75%

De zaalbezetting is relatief hoog en vooral ook stabiel. Toch streven we te allen tijde naar een volledige zaalbezetting.

We zien daarom het belang om bijzondere accenten te leggen op specifieke groepen binnen de totale doelgroep. Een zo breed mogelijke diversiteit is maatschappelijk wenselijk, maar zorgt ook voor groei van bezoekersaantallen en daarmee zaalbezetting. Mede daarom lichten we ouderen eruit tijdens het festival van 2018. Zowel door hen actief te betrekken bij optredens als in de meer passieve rol van kijkend publiek. In 2020 verschuift deze focus naar mensen met een beperking.

De maatschappelijke projecten die we doorlopend organiseren onder de noemer Samenleving in Beweging spelen ook een belangrijke rol in het streven naar een hogere zaalbezetting. Deelnemers aan – een van de projecten binnen – Samenleving in Beweging zien we vaak terug bij het Holland Dance Festival.

Holland Dance is waar het gaat om het betrekken van nieuw publiek dus allerm minst een passieve organisatie. Tekenend is de uitbreiding van het bereik van het Holland Dance Festival naar de steden Delft en Rotterdam. Het internationale karakter van onze programmering ten slotte, is zo sterk dat daarmee ook publiek wordt getrokken.

Huidig marketingbeleid

Ons marketingbeleid stemmen we af op de missie van Holland Dance om enerzijds een venster op de wereld te bieden, met een uniek internationaal aanbod van topkwaliteit, en anderzijds dans dichterbij de mensen te brengen. 'Dans raakt en verbindt' en 'de kwaliteit van Holland Dance is hoog'; die

merkbeloften kennen beide een eigen marketinglijn, waarbij we per activiteit de juiste communicatiemix samenstellen.

We richten ons daarbij op een ruime variëteit aan doelgroepen, samenhangend met onze overtuiging dat dans voor iedereen is. Uit publieksonderzoek weten we dat de meeste van onze bezoekers uit stad en regio Den Haag afkomstig zijn en er daarnaast een grote toeloop is uit de rest van de Randstad. Wie onze bezoekers zijn, waar ze vandaan komen en hoe frequent ze van onze activiteiten gebruikmaken, brachten we eerder in kaart via publieksonderzoek. Om deze gegevens blijvend te volgen en om bezoekers ook aanbod op maat te kunnen bieden, ontwikkelden we in 2015 met succes een nieuw CRM-systeem. Bij het festival van 2016 zijn we daarnaast voor het eerst in staat om alle voorstellingen via één verkooppunt te verkopen, naast uiteraard de eigen verkoopkanalen van de betrokken theaters.

Online communicatiemiddelen zijn stevig ingebed in onze marketingmix. Hierdoor maken we optimaal gebruik van de mogelijkheden die online marketing biedt om meer mensen gericht te kunnen benaderen. Online middelen, zoals social media, mailings, een vernieuwde website en Google-adwords, vullen we aan met printmiddelen, free en paid publicity.

Marketing in de periode 2017-2020

In de periode 2017-2020 zetten we ons ingezette marketingbeleid voort. We positioneren Holland Dance als een actieve dansorganisatie met een uniek aanbod, voor iedereen toegankelijk. Onze maatschappelijk-artistieke activiteiten in het kader van 'Samenleving in Beweging' nodigen uit tot een nog gericht benadering van verschillende doelgroepen, zoals amateursporters en –dansers, ouderen en mensen met een handicap. De participatie van deze specifieke doelgroepen strekt zich uit naar het Holland Dance Festival, waar ze met eigen voorstellingen bijdragen aan het brede programma.

Daarnaast blijven we onze bestaande doelgroepen actief bij ons werk betrekken. Binnen de primaire doelgroepen (A en B1 35 jaar en ouder; hoger opgeleiden; shoppers en vrouwen van 20 tot 50 jaar; 50-plussers) onderscheiden we secundaire doelgroepen, zoals expats, citytripbezoekers, jongeren en intermediairs. Door de eerste resultaten uit ons CRM-systeem verwachten we per 2017 een nog beter omlijnd beeld te hebben van de continue ontwikkeling van onze doelgroepen en hebben we een beter zicht op hun aankoopgedrag. Zo kunnen we marketingmiddelen nog beter afstemmen op de interesses en behoeften van bezoekers. De bezoeker komt meer centraal te staan.

De rol van de online marketingmiddelen zal verder worden versterkt, wederom aangevuld met printmiddelen (brochures, flyers, posters), free en paid publicity (interviews, voorbeschuwingen, recensies, advertenties). De twee onmisbare printuitgaven zijn en blijven de jaarlijkse educatiebrochure over Moves Mix 'n Match voor het primair en voortgezet onderwijs en het tweejaarlijkse festivalmagazine. Daarnaast zien we samenwerkingen met andere organisaties buiten het culturele veld als een sleutel tot meer bereik. Zo ontwikkelden we in 2015 een samenwerking met het International Community Platform om ons aanbod voor expats in Den Haag beter en gericht te kunnen doen. Dit zetten we voort.

Onze verstevigde samenwerking met het NDT keert ook terug in onze marketingactiviteiten. Gezamenlijk promoten we ons educatieve aanbod en daarnaast voeren onze marketingafdelingen geregeld overleg om onze middelen op elkaar af te stemmen en te versterken.

Met het Zuiderstrandtheater gaan we nauw samenwerken om de voorstellingen in het kader van 'Holland Dance en Zuiderstrandtheater presenteren' (de voortzetting van Holland Dance Events) bij een breed publiek voor het voetlicht te brengen. Daartoe zetten we onder andere een gezamenlijke

meerjarencampagne op met een herkenbaar beeld- en merklogo. Ook met Korzo, waarmee we een pand delen, blijven we onze marketingmiddelen afstemmen en kennis uitwisselen.

Naast onze communicatiemiddelen die zijn gericht op afzonderlijke activiteiten en op de vergroting van onze naamsbekendheid, staat in de periode 2017-2020 nog iets extra's op stapel: ter gelegenheid van ons dertigjarige bestaan publiceren we de geschiedenis van Holland Dance op onze website, waardoor bezoekers en vakgenoten alle gezelschappen, choreografen en voorstellingen die ooit bij ons hebben opgetreden kunnen terugvinden. Hiermee laten we zien dat onze activiteiten en voorstellingen niet op zichzelf staan, maar zijn ingebed in een lange, rijke danshistorie.

Prijsbeleid

De filosofie achter ons prijsbeleid is even simpel als taakstellend: wij vinden van grootste belang dat we niemand uitsluiten. Dans is immers voor iedereen. En dus moet dans ook voor iedereen financieel bereikbaar zijn. Niemand kan een bezoek aan het Holland Dance Festival te duur vinden.

De prijzen van het Holland Dance Festival en de daaraan gerelateerde evenementen zijn laagdrempelig. Met specifieke acties als 'early bird' korting en gereduceerde tarieven voor jongeren onder de 27 jaar maken we het festival bereikbaar.

We communiceren ons prijsbeleid actief als onderdeel van de 'dans voor iedereen' strategie. De beeldvorming die we bij het publiek willen oproepen is 'internationale dans, scherp geprijsd'.

6 Spreiding

Holland Dance is sinds de oprichting, in 1987, gevestigd in Den Haag. De vestigingsplaats is niet toevallig gekozen. Den Haag is immers de thuisbasis van het Holland Dance Festival en zal dat ook in de toekomst blijven. Daarnaast is het dansklimaat in Den Haag rijk. Met onder ander het Nederlands Dans Theater, Korzo theater en productiehuis, Zuiderstrandtheater, De Dutch Don't Dance Division en vele freelance makers en dansers is Den Haag met recht een dansstad te noemen. Een goede infrastructuur voor dans en de talloze samenwerkingen die hieruit voortvloeien zijn voor Holland Dance een vruchtbare bodem.

Het werkgebied van Holland Dance is landelijk. Ten tijde van het Holland Dance Festival verwelkomen we naast bezoekers uit Nederland ook grote aantallen buitenlandse bezoekers. Dit wordt mede verklaard door de allure van het Festival, dat tot de internationale top van dans biënnales wordt gerekend.

7

Bijdrage (co-)productie

Het Holland Dance Festival is een tweejaarlijks evenement. We willen niet dat ons publiek na een festival twee jaar verstoken blijft van al het moois dat dans te bieden heeft. Om te voorkomen dat er een luwte ontstaat, bieden we naast het 'grote' Holland Dance Festival doorlopend andere activiteiten.

Met de geheel nieuwe 'focusfestivals' – in dit stadium nog een werktitel – hebben we een tweede evenement met internationale allure op de agenda staan. We vragen het Fonds Podiumkunsten om dit initiatief te steunen.

Met de focusfestivals brengen we vanaf 2017 in coproductie met het Zuiderstrandtheater in Den Haag jaarlijks compacte festivals rond aansprekende choreografen met een grote internationale staat van dienst.

De focusfestivals zijn compact en bedoeld voor een liefhebberspubliek. Ze maken de internationale programmering in Den Haag, naast het grote Holland Dance Festival, vanaf 2017 compleet. In jaren waarin het Holland Dance Festival wordt gehouden, wordt het focusfestival ingebed.

Doelen coproductie

Met de focusfestivals zorgen we niet alleen voor continuïteit richting ons publiek. We bedienen er ook in Nederland werkzame choreografen mee. Zij krijgen via Holland Dance belangrijke choreografieopdrachten bij gerenommeerde buitenlandse gezelschappen. We coproduceren deze opdrachten en laten ons publiek genieten van het resultaat ervan tijdens een focusfestival.

Holland Dance is dus niet alleen coproducent, maar vooral ook de 'matchmaker' die voor choreografen kansen creëert bij gerenommeerde dansgezelschappen in het buitenland. Dat is goed voor de carrière van Nederlandse choreografen, goed voor het Nederlandse publiek en de verdere ontplooiing van de podiumkunst en goed voor het deelnemende gezelschap, dat de kans krijgt om voor Nederlands publiek op te treden. Nederland is rijk aan (aanstormend) choreografisch talent, dat kansen verdient.

In 2017 verbinden we ons aan Martin Schläpfer of Anne Teresa De Keersmaecker en voor het focusfestival van 2018 bereiden we een opdracht voor die zal worden gerelateerd aan de artistieke omgeving van het dan 60-jarige NDT. De opdracht zal worden geplaatst bij een gerenomeerd partnergezelschap van het NDT of bij een gezelschap dat uit het NDT voortgekomen is. Voor het focusfestival van 2019 is inmiddels Jiří Kylián vastgelegd.

8

Toelichting op begroting, dekkingsplan en kengetallen

The New Zealand Dance Company in Lumina. Photo credit: John McDermott Photography

Algemeen

De jaarcijfers zoals die zijn weergegeven over de jaren 2013, 2014 en 2015 laten zich moeilijk één op één vergelijken met de opgestelde festivalbegroting voor een gemiddelde festivalbegroting voor een biënnale als het Holland Dance Festival. De opstelling van de festivalbegroting bestaat uit de kosten voor een basisorganisatie enerzijds en specifieke personele en activiteitenlasten voor het festival anderzijds. Gezien het feit dat het Holland Dance Festival plaats vindt in het begin van het jaar (januari / februari) lopen de kosten voor een editie over 2 jaren heen. Op dit moment zijn deze kosten daarom als zodanig niet terug te voeren op de cijfers zoals die uit een jaarrekening naar voren komen. Alhoewel het Holland Dance Festival het grootste evenement is van de organisatie bevatten de jaarrekeningen tot nu toe wel alle activiteiten die Holland Dance uitvoert.

De gevraagde specificaties over de achterliggende jaren zijn zo goed mogelijk ingevoerd, maar door een andere inrichting van de administratie niet in elk detail aan te leveren. Om toch zoveel mogelijk inzicht te verschaffen is dit waar mogelijk, soms bij benadering, wel ingevuld én wordt onderstaand een toelichting gegeven.

Een soortgelijke situatie bestaat bij de personele bezetting. Om zoveel mogelijk inzicht te verschaffen is een vrij nauwkeurige schatting gemaakt van de fte's over de afgelopen jaren. Ook hier geldt dat dit gebaseerd is op een jaar en gelieerd aan alle kosten van alle activiteiten zoals in de jaarrekening meegenomen.

Gevraagd wordt onder 9a en b van de exploitatierekening naar het totaal van baten en lasten uit niet fonds gesubsidieerde activiteiten. Om bovenstaande redenen is deze uitsplitsing lastig te maken maar wordt zo goed mogelijk inzicht verschaft door onderstaande toelichting.

BATEN

Financiering

Intussen is in de afgelopen jaren de financiële huishouding van Holland Dance, zoals die van alle culturele instellingen, onder druk komen te staan. Voor ons is de structurele ondersteuning van de gemeente Den Haag een noodzakelijk fundament, waarmee primair de eigen organisatie en de organisatie van het tweejaarlijkse Holland Dance Festival deels kunnen worden gefinancierd. Per jaar is een totaal van 700.000 euro bij de gemeente aangevraagd, de resterende structurele gelden worden ingezet voor het cultuureducatie en participatieprogramma Samenleving in Beweging.

De bijdrage van Fonds Podiumkunsten zorgt voor een aanvulling en vergroting van een basis van waaruit verdere financiering gerealiseerd kan worden.

Rol van het bedrijfsleven

Vanaf 2016 is hiernaast het versterken van de (financiële) relatie met het bedrijfsleven een speerpunt voor ons management. Daarom ontwikkelen we met hulp van experts proposities voor het bedrijfsleven, gekoppeld aan een acquisitieprogramma. De financiële effecten van dit programma voor het Holland Dance Festival achten wij op deze termijn realistisch. Doelen van dit initiatief zijn zijn tweeledig: het vergroten van bereik via de achterban van bedrijven en het arrangeren van middelen.

Subsidiaire financiering

Holland Dance is altijd relatief succesvol geweest in het werven van private fondsen. In de toekomst blijven we hierop inzetten en zien de begrote bedragen als haalbaar.

Tot slot de publieksinkomsten. Met een gemiddelde bezettingsgraad van 75 tot 80% worden onze voorstellingen goed bezocht. We blijven hard werken aan de instandhouding daarvan maar streven naar een nog hogere bezettingsgraad. De genoemde publieksinkomsten voor de toekomstige edities

stijgen iets in vergelijking met de editie in 2014 (deelnemersgelden zijn in 2014 in de publieksinkomsten meegenomen evenals overige activiteiten in dat jaar (relatief klein aandeel).

LASTEN

Bedrijfsvoering

In de periode 2017-2020 willen we onze compacte organisatie krachtiger maken en minder gevoelig worden voor financiële volatiliteit. Binnen het management vindt daarom een verschuiving plaats. De huidige zakelijk directeur en coördinator cultuureducatie & participatie gaat zich met name richten op de uitbouw van het succesvolle programma Samenleving in Beweging. De huidige procesmanager wordt manager bedrijfsvoering. Binnen die functie vallen de zakelijke leiding en het relatiebeheer. De rol van de artistiek en algemeen directeur blijft ongewijzigd. Inhoudelijk betekent dit een grotere (financiële) focus per programma, financieel is de situatie vergelijkbaar met vorige edities. De beheerslasten personeel bedragen 12,65% van de totale lasten.

Een separate vermelding verdient Korzo waarmee we, naast een inhoudelijke samenwerking tijdens elke festivaleditie, de backoffice delen. Dat komt met name tot uitdrukking in het delen van personeel en expertise op productioneel en educatief vlak. Verder maakt Holland Dance gebruik van de kaartverkoopfaciliteiten van Korzo en geldt dit als centraal verkooppunt. Deze samenwerking wordt in de voorliggende beleidsperiode voortgezet en waar nodig verbeterd.

Activiteiten

Om ook in de toekomst een breed palet van internationale dans te kunnen blijven tonen, waarbij zowel de gerenommeerde namen als de onontdekte parels een plaats blijven krijgen, is het noodzakelijk een groter budget hiervoor te reserveren. De huidige situatie is op termijn niet houdbaar. De voorwaarden die artiesten geboden zijn waren niet altijd marktconform, en andere gezelschappen vallen nu buiten het financiële bereik van Holland Dance. Met de ambitie om aan de top te blijven meedraaien is een verhoging van de activiteitenlasten noodzakelijk. In vergelijking met vorige festivals in de lopende kunstenplanperiode is dan ook een verhoging doorgevoerd die ten goede komt aan het inhoudelijke programma. In de totaalcijfers van de activiteitenlasten is dit in vergelijking met de jaren 2013 / 2014 terug te zien. Let wel, in 2013 en 2014 gaan de bedragen over het totaal aan activiteiten van de organisatie. Door een andere administratieve indeling van materiele en personele lasten valt dit niet terug te lezen in de onderverdeling.

Yossi Zwick

2017-2020

